

Η καλύτερη μορφή αντιπροσώπευσης

1

Μαγδαληνή Τσεβρένη

Συνοπτική Περιγραφή

Ένα παιχνίδι διαλόγου και αντιπαράθεσης με θέμα τις διαφορετικές μορφές σύγχρονης αντιπροσωπευτικής οργάνωσης μιας πολιτείας. Με βάση κάποιες υποθετικές αρχές, οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να φανταστούν και να υπερασπιστούν, σε ομάδες, έναν τρόπο σύγχρονης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία της λογικής και της ρητορικής με σκοπό να χτίσουν πολιτική επιχειρηματολογία για ιδεατούς τρόπους αντιπροσώπευσης.

Στόχοι

Για τους μαθητές και τις μαθήτριες:

- * Να ενημερωθούν και να προβληματιστούν για τις διαφορετικές μορφές αντιπροσωπευτικής οργάνωσης μιας πολιτείας.
- * Να σκεφτούν την αντιπροσώπευση ως δυναμική έννοια με πολλές παραμέτρους.
- * Να αναπτύξουν επιχειρήματα για την υπεράσπιση αλλά και την κριτική μοντέλων σύγχρονης αντιπροσωπευτικής οργάνωσης.
- * Να κατανοήσουν τη σύνδεση της πολιτικής οργάνωσης με κοινωνικοοικονομικές διαστάσεις.
- * Να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους σε ζητήματα πολιτικής οργάνωσης.
- * Να εμβαθύνουν την εμπειρία τους για τη σημασία της δημοκρατικής οργάνωσης μιας κοινότητας ή ακόμα και μιας πολιτείας.

Υλικά

*φωτοτυπίες των φύλλων μαθητή

Ηλικιακή ομάδα

A' Γυμνασίου - A' Λυκείου

Διάρκεια

Δύο διδακτικές ώρες
(με δυνατότητα επέκτασης)

Εφαρμογή

➤ Πρώτο Βήμα (10 λεπτά)

- Ζητήστε από τους μαθητές να σας πουν λέξεις, ιδέες και σκέψεις που σκέφτονται όταν ακούν τις λέξεις «αντιπροσώπευση» και «αντιπροσωπευτική δημοκρατία» και σημειώστε τις στον πίνακα ή στον υπολογιστή (ιδεοθύελλα).
- Χωρίστε τους μαθητές σε τρεις ομάδες και αφού πρώτα έχετε σημειώσει με διακριτό τρόπο τα φύλλα μαθητή έτσι ώστε η κάθε ομάδα να ξέρει ποιον τύπο αντιπροσώπευσης θα υπερασπιστεί και ποιους θα κριτικάρει, μοιράστε στις ομάδες τα τρία φύλλα με τα γενικά χαρακτηριστικά κάθε τύπου αντιπροσώπευσης.

➤ Δεύτερο Βήμα (10 λεπτά)

Εξηγήστε τους κανόνες του παιχνιδιού που θα ακολουθήσει στους μαθητές:

- Πρόκειται για ένα παιχνίδι που μοιάζει με τα γνωστά debate, με τη διαφορά ότι έχουμε τρεις ομάδες και τρεις διαφορετικές απόψεις αντί για δύο.

- Κάθε ομάδα πρέπει να θεωρήσει τη μορφή σύγχρονης αντιπροσωπευτικής πολιτειακής οργάνωσης που πρόκειται να υπερασπιστεί σαν να πρόκειται για την καλύτερη δυνατή.
- Στη συνέχεια η ομάδα πρέπει να βρει τον τρόπο με τον οποίο θα την παρουσιάσει στην ολομέλεια με την εισηγητική της ομιλία.
- Αφού κατανοήσει τη μορφή που πρέπει να υπερασπιστεί και βρει τον τρόπο με τον οποίο θα την παρουσιάσει στην ολομέλεια, κάθε ομάδα πρέπει να ενημερωθεί και για τις άλλες δύο μορφές αντιπροσώπευσης και να σκεφτεί μία ερώτηση που θα απευθύνει αργότερα στις άλλες δύο ομάδες.
- Κάθε ομάδα πρέπει να διαλέξει ένα μέλος για να κάνει την αρχική, εισηγητική ομιλία και για να απαντήσει αργότερα στις ερωτήσεις των υπόλοιπων ομάδων.
- Διευκρινίζετε ότι πρόκειται να επιχειρηματολογήσουν για τους τύπους αντιπροσώπευσης χωρίς τη χρήση ιστορικών παραδειγμάτων, παρά μόνο θεωρώντας πως πρόκειται για την οργάνωση μίας κοινωνίας από την αρχή, τα επιχειρήματα και οι απόψεις πρέπει να βασίζονται μόνο σε θεωρητικές αρχές και ιδέες.

➤ Τρίτο Βήμα (20 λεπτά)

Αφήνετε τις ομάδες να εξοικειωθούν με τα φύλλα εργασίας, να επιλέξουν τον εκπρόσωπό τους και να ετοιμάσουν την εισηγητική τους ομιλία, κατά την οποία θα παρουσιάσουν στην ολομέλεια τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι η δική τους μορφή αντιπροσώπευσης είναι η καλύτερη δυνατή. Πρέπει επίσης να ετοιμάσουν και από μία ερώτηση-κριτική για τους άλλους δύο τύπους αντιπροσώπευσης.

- * Στο σημείο αυτό μπορείτε να επιτρέψετε στους μαθητές να αναζητήσουν πληροφορίες και να ανατρέξουν σε άλλες πηγές για την κατανόηση ή τη διευκρίνιση των σύνθετων μορφών αντιπροσώπευσης.
- * Μπορείτε επίσης να τους αναθέσετε να δουλέψουν ομαδικά και να οργανώσουν τις θέσεις και τα επιχειρήματά τους εκτός μαθήματος, σε μορφή εργασίας.
- * Διαφορετικά, πρέπει να είστε έτοιμοι να απαντήσετε στα ερωτήματα των μαθητών, υπογραμμίζοντας πάντα πως πρόκειται για τη συγκρότηση μιας επιχειρηματολογίας που βασίζεται σε θεωρητικές αρχές και ιδέες και όχι σε ιστορικά ή πραγματικά παραδείγματα.

➤ Τέταρτο Βήμα (15 λεπτά)

Ο εκπρόσωπος κάθε ομάδας έχει 5 λεπτά για να παρουσιάσει τον τύπο αντιπροσώπευσης που υπερασπίζεται η ομάδα του ως τον καλύτερο δυνατό. Αφού ολοκληρώσει την υποστήριξή του θέτει τα κριτικά ερωτήματα που έχει αποφασίσει η ομάδα του στις δύο άλλες ομάδες.

► **Πέμπτο Βήμα (5 λεπτά)**

Αφού κάθε ομάδα έχει επιχειρηματολογήσει υπέρ του δικού της αντιπροσωπευτικού τύπου, συγκεντρώνεται και αποφασίζει με ποιο τρόπο θα απαντήσει στις κριτικές ερωτήσεις των άλλων ομάδων. Αν θέλει σκέφτεται άλλη μία κριτική ερώτηση/τοποθέτηση, αλλά αυτή τη φορά προς μία μόνο από τις άλλες ομάδες.

► **Έκτο Βήμα (6 λεπτά)**

Ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας έχει δύο λεπτά για να δευτερολογήσει απαντώντας στα ερωτήματα που έχουν τεθεί στην ομάδα του. Στη συνέχεια, αν θέλει μπορεί να θέσει τη μία ακόμα ερώτηση προς μία από τις άλλες δύο ομάδες.

► **Έβδομο Βήμα (6 λεπτά)**

Ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας μετά από γρήγορη συνεννόηση με την ομάδα του έχει ένα λεπτό για να απαντήσει στη δεύτερη ερώτηση που πιθανώς έχει δεχτεί.

► **Όγδοο Βήμα – Κλείσιμο**

Θυμίζουμε στους μαθητές τι είχαν πει στην πρώτη ιδεοθύελλα για την έννοια της αντιπροσώπευσης (ή κοιτάμε τις λέξεις στον πίνακα) και τους ρωτάμε αν υπάρχει κάτι που θα πρόσθεταν ή θα αφαιρούσαν από τη λίστα που είχε δημιουργηθεί.

Για να κλείσουμε τη δραστηριότητα μπορούμε να συζητήσουμε με τους μαθητές πώς μπορεί αυτά που έμαθαν μέσα από τη δραστηριότητα για τους διαφορετικούς τύπους αντιπροσώπευσης να εμπνεύσουν την οργάνωση της σχολικής κοινότητας. Μπορούμε επίσης να υπογραμμίσουμε ότι η αντιπροσωπευτική δημοκρατία δεν είναι ένας στατικός και αναλλοίωτος τρόπος οργάνωσης μιας κοινότητας ή μιας κοινωνίας, αλλά ένας συνεχώς ανανεούμενος και εξελισσόμενος τρόπος συνύπαρξης των πολιτών, καθώς και οι ίδιοι μπορούν και πρέπει να συμμετέχουν στη διαμόρφωσή του.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να δείτε εδώ:

<http://www.demopaideia.gr/diktyoennoion/demokratia/>

Αστική Δημοκρατία

Όλοι ίσοι, όλοι διαφορετικοί ◀

- Υπακούει στον κανόνα της πλειοψηφίας (η έμφαση είναι στην προώθηση των συμφερόντων της αστικής και μικροαστικής τάξης)
- Κατακερματισμός της κυβερνητικής εξουσίας και ενίσχυση μηχανισμών ελέγχου για την αποφυγή συγκεντρωτικών τάσεων
- Ενισχύει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του ατόμου
- Υποστηρίζει τις αρχές της ισονομίας και της ιδιοκτησίας
- Υπακούει στους νόμους της ελεύθερης αγοράς
- Εξασφαλίζει τις ατομικές επιλογές και ενισχύει τη δυνατότητα των ατόμων να επιλέγουν τον δικό τους τρόπο ζωής
- Προσβλέπει στην πρόοδο του ατόμου και της κοινωνίας

Λαϊκή (ή Λαοκρατική) Δημοκρατία

Προλετάριοι όλων των χωρών ενωθείτε ◀

- Αναπτύσσει λαοδημοκρατικούς θεσμούς (που προωθούν την ισότητα και την κατάργηση των μεγάλων οικονομικών διαφορών, με έμφαση στην αντιπροσώπευση της μεσαίας τάξης και των κατώτερων στρωμάτων)
- Δέχεται τον πολυκομματισμό (κοινοβουλευτική δημοκρατία), αλλά μπορεί να λειτουργήσει και με συνασπισμούς επιμέρους κομμάτων σε ένα κεντρικό κόμμα (επιτρέπεται η λειτουργία κομμάτων όλου του ιδεολογικού φάσματος)
- Προωθεί την αυτο-οργάνωση
- Εθνικοποίηση οικονομίας (κεντρικός σχεδιασμός της οικονομίας, που ανήκει στο κράτος – οι τιμές των βασικών αγαθών και των υπηρεσιών καθορίζονται από τον κυβερνητικό σχεδιασμό και δεν ακολουθούν τον κανόνα της προσφοράς και της ζήτησης)
- Ενισχύει και προωθεί τη δημόσια, γενική και τεχνική εκπαίδευση
- Δεν επιτρέπονται οι απολύσεις (απόλυτος σεβασμός στα εργασιακά δικαιώματα, δεν υπάρχει ανεργία)
- Ειρηνική μετάβαση στον σοσιαλισμό

Σοσιαλιστική Δημοκρατία

Όλη η εξουσία στα σοβιέτ ◀

- Οργάνωση και λειτουργία σοβιέτ (δηλαδή άσκηση της εξουσίας από τις πλατιές εργαζόμενες και εργατικές μάζες)
- Μονοκομματικό σύστημα
- Κοινωνικοποίηση των βασικών τομέων της οικονομίας (κολεκτιβοποίηση)
- Σοσιαλιστικός μετασχηματισμός της βιομηχανίας και της αγροτικής οικονομίας
- Ηγετικός ο ρόλος των μαρξιστικο-λενινιστικών συνασπισμών στο κοινοβούλιο
- Σκοπός: η αντικατάσταση του κράτους από την τοπική κομμουνιστική αυτοδιοίκηση